

KISSOJEN OIKEUDET RY:N OMAEHTOINEN LAUSUNTO EHDOTUKSESTA LAIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA (VN/12277/2021)

Aluksi

Annamme tunnustusta tämän lakipaketin valmistelijoille mittavasta työstä Suomen eläinsuojelulain uudistamiseksi. Kyseessä on todella suuri savotta. Onnittelemme valmistelijoita rohkeudesta kirjata lakiesityksen perusteisiin eläinten lajityypillisen käyttäytymisen vaatimus sekä eläinten kunnioittaminen ja itseisarvo. Valitettavasti nämä kunnianhimoiset tavoitteet mitätöityvät, koska niitä ei ole kirjattu lakipykäliin. Päinvastoin pykälissä vesitetään perusteissa esitetyt ylevät tavoitteet lukuisin poikkeussäännöin ja asettamalla erilaiset normit samoille eläimille riippuen niiden käyttötarkoituksesta.

Mikäli oikeasti halutaan, että kaikki ihmisestä riippuvat eläimet pystyisivät elämään lajityypillisten tarpeidensa mukaisesti, nykyisin käytössä olevat tehokasvatusmuodot kuten parsinavetat, porsitushäkit ja broilerikasvattamot sekä turkistarhat tulee kieltää välittömästi. Kaikilla eläimillä tulee olla oikeus liikkumiseen, ulkoiluun, luonnonvaloon ja vedensaantiin käyttötarkoituksesta riippumatta. Ei ole mitään logiikkaa siinä, että esimerkiksi kettua saa pitää turkistarhalla 0.8 neliön kokoisessa verkkopohjaisessa häkissä, kun eläintarhassa ketulla pitää olla tilaa 600 neliötä! Kyseessä on yksi ja sama eläin - kettu, jolla on lajityypillinen tarve liikkua luonnossa saalistamassa ja kaivautua pesäkoloon.

Lain pykälistä riippuu myös se miten tehokasta tai tehotonta eläinsuojeluvalvonta on Suomessa ja millaisiin ratkaisuihin tuomioistuimissa päädytään lain rikkojia kohtaan. Lakiahan ei tarvita niitä varten, jotka hoitavat eläimensä hyvin, vaan niitä varten, jotka eivät hoida.

Lausuntonsa pykäläkohtaisissa kommentteissa Kissojen oikeudet ry keskittyy kissoja koskeviin pykäliin.

Pykäläkohtaiset kommentit

6 § Yleiset periaatteet

Pykälän 1. mom todetaan ”Eläimiä on kohdeltava hyvin ja niitä kunnioittaen. Eläimille ei saa aiheuttaa tarpeetonta kipua tai kärsimystä eikä niiden hyvinvointia saa tarpeettomasti vaarantaa”.

Ehdotamme: 1. mom tulee poistaa sanat ”tarpeeton” ja ”tarpeettomasti”. Lisäksi siihen tulee lisätä eläimen itseisarvo ja lajityypillisten käyttäytymistarpeiden ottaminen huomioon.

Perustelut: Eläimelle kivun tai kärsimyksen tuottaminen on perusteltua vain eläintä hoidettaessa, ei ihmisen näkökulmasta tai taloudellisista syistä. Ei riitä, että eläimen itseisarvosta ja lajityypillisistä käyttäytymistarpeista puhutaan vain perusteluissa, ne on kirjattava lakitekstiin, jotta niillä on vahvempi painoarvo.

Kannatamme pykälän 2. mom ”Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta eikä hylätä”. Lisäksi pidämme erinomaisena perusteluiden kirjausta ”Esimerkiksi kissan pitämistä vapaana ei sellaisenaan pidettäisi eläimen hylkäämisenä, jos kissan pitäjä huolehtii kissan muusta hoidosta tai jos hän on siirtänyt kissan hoitovastuun tilapäisesti toiselle taholle”. Tämä näkemys on linjassa järjestyslain kanssa ja määrittelee selkeästi sen, että vapaana liikkuva kissa ei ole heitteille jätetty. Toivottavasti tämä lopettaa myös aiheettomien eläinsuojeluilmoitusten tekemisen viranomaisille ja naapureiden kissojen turhat loukutukset ja kyyditsemiset löytöeläintaloihin.

8 § Eläinlajien ja eläinten pitoa koskevat rajoitukset

Liitteessä 1 mainitaan, että sirkuksissa ja kiertävissä eläinnäyttelyissä saa pitää kissaa (*Felis silvestris catus*).

Vaadimme: Kissa tulee poistaa tästä luettelosta.

Perustelu: Kissa ei sovellu sirkuspelleksi. Kissa kärsii, jos se pakotetaan tekemään ihmisen vaatimia temppuja.

13 § Kielletty kohtelu

Kannatamme 4.mom, jossa kielletään eläimen värjääminen sen ulkonäön muuttamiseksi.

Ehdotamme: Lakiin tulee lisätä myös kieltö kissan turkin leikkaamisesta ulkonäön muuttamiseksi.

Perustelu: Erityisesti Aasiassa ja Venäjällä järjestetään kilpailuja, joissa kissojen turkit on leikeltä mitä kummallisempiin muotoihin. On vain ajan kysymys, milloin tämä sairas muoti-ilmiö rantautuu Suomeen.

14 § Sukupuoliyhteys eläimen kanssa

Ehdotus, että ihminen ei saa olla sukupuoliyhteydessä eläimen kanssa, saa täyden kannatuksemme. Tätä uudistusta on kaivattu jo vuosikymmenien ajan.

15 § Eläimille tehtävät toimenpiteet

Lain perusteluissa mainittu eläimen kosmeettisen tatuoinnin kieltö olisi hyvä olla kirjattuna pykälään.

18 § Kielletyt välineet ja laitteet

Tässä yhteydessä olisi hyvä kirjata tarkemmin tiettyjen myrkkujen käytöstä. Esimerkiksi rotanmyrkyt käyttö aiheuttaa vuosittain lukuisten kissojen tuskallisen kuoleman.

20 § Hoidon yleiset vaatimukset

Kannatamme pykälän kirjauksia eläimen hyvästä hoidosta. Erityisesti 1. mom ”Eläimiä on hoidettava siten, että niillä on mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, lepoon, kehonhuoltoon, syömiseen, ravinnonetsintään ja muuhun vastaavaan toimintaan sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeitaan” ja 4. mom ”Hoidossa olevan eläimen liikunnantarpeen tyydyttämisestä on huolehdittava. Eläimellä on oltava mahdollisuus riittävään lepoon” edellyttävät sitä, että kissoja ei voida pitää jatkuvasti sisällä, eikä missään tapauksessa häkissä tai pienessä tilassa kuten esim. wc-tilassa, ellei kissa ole sairas.

Ehdotamme: Kissan tulee saada ulkoilla päivittäin, mikäli kissa haluaa ja se on kissan kannalta turvallista.

Perustelu: Kissa aistii ympäristöään tuoksujen kautta ja pystyy aidosti harrastamaan kissaparcouria sekä toteuttamaan saalistusviettiään vain ulkoillessaan. Mitkään lasitetut parvekkeet tai pienet verkkohäkit talon seinustalla tai kiipeilypuut sisätiloissa eivät korvaa ulkoilua. Kissa ei ole häkkieläin. Sisäkissat turhautuvat, tylsistyvät ja stressaantuvat. Väite siitä, että kissalla ei olisi fysiologisia sopeumia kylmänsietämiseen, ei pidä paikkaansa kuin osittain, ja se koskee lähinnä kissanpoikasia, tiettyjä kissarotuja

ja sairaita tai vanhoja kissoja, joiden kylmänsietokyky on heikentynyt. Kylmässä energiaa kuluu enemmän. Toki kissan tulee päästä sisätiloihin heti halutessaan.

21 § Ruokinta ja juotto

Kannatamme 1. mom muotoilua ”Hoidossa olevien eläinten ruokinnassa ja juotossa on otettava huomioon eläinten fysiologiset tarpeet ja varmistettava, että eläin saa sopivassa määrin hyvälaatuista ravintoa ja vettä tai muuta juotavaa. Ravinnon ja juotavan koostumuksen ja tarjoamistavan on vastattava eläimen fysiologisia tarpeita ja olennaisia käyttäytymistarpeita”.

Perusteluiden mukaan ”Kiellettyä olisi myös sellaisten ravintoaineiden antamatta jättäminen, joiden puuttumisen tiedetään aiheuttavan eläimen sairastumisen”.

Ehdotamme: Kissan ruokkiminen pelkästään kasvisruualla on kiellettävä.

Perustelu: Kissa on lihansyöjä ja sen pääasiallinen ravinto tulee olla lihaa.

25 § Eläinjalostus

Kannatamme eläinjalostuksen rajoittamista ehdotetulla tavalla letaalitekijöiden ja anatomisten ääripiirteiden karsimiseksi.

Kannatamme myös 4. mom jossa eläimen omistaja tai pitäjä veloitetaan estämään pitämiensä nisäkkäiden hallitsematon lisääntyminen. Ilman tehokasta valvontaa tämä jää pelkäksi toiveeksi.

Tässä yhteydessä ehdotetaan lisättäväksi eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annettuun lakiin uusi säännös, jonka mukaan eläinlääkärinammatin harjoittajan tulisi tehdä viranomaiselle ilmoitus perinnöllisten vikojen johdosta koirille ja kissoille tekemistään toimenpiteistä. Koirien osalta tämän on tarkoitus tulla voimaan 2024, mutta kissojen osalta vasta 2027.

Ehdotamme: Lain voimaantulon pitää olla sama kissojen ja koirien osalta.

Perustelu: Ei ole olemassa mitään perusteluita, miksi kissoja syrjitään tässä asiassa.

26 § Löytöeläimet

Kannatamme pykälässä talteenottopaikoille määritellyjä velvollisuuksia.

Ehdotamme: Kunnilla tulee olla velvollisuus löytöeläinten kiinniottamiseen ja kuljettamiseen talteenottopaikkaan.

Perustelu: Ei riitä, että kunnat hoitavat löytöeläinten talteenotosta vain yhden osan eli 15 vrk:n hoidon talteenottopaikoissa. Kaikki muu kuten löytöeläinten kiinniottaminen ja kuljettaminen jäävät edelleen vapaaehtoisen eläinsuojelun vastuulle ja kustannuksiksi.

Koirien tunnistamista- ja rekisteröintiä koskeva asetus 1/2021 tulee voimaan 1.1.2023.

Vaadimme: Kissoja koskeva tunnistamis- ja rekisteröintiasetus on saatettava voimaan samanaikaisesti. Lisäksi sekä kissoja että koiria koskevat tiedot on koottava yhteen rekisteriin, jotta eläinten omistajien jäljittäminen onnistuu. Rekisteröintivelvoite on asetettava sirun asettajalle, ei omistajalle.

Perustelut: Ei löydy perusteita syrjiä kissoja tässä asiassa. Kissojen kohdalla tunnistusmerkinnästä ja rekisteröintivelvoitteesta olisi käytännössä suurempi hyöty kuin koirien kohdalla, sillä valtaosa Suomen koirista on jo tunnistusmerkitty ja rekisteröity, mutta kissoista vain pieni osa. Lisäksi kissojen rekisteröintitiedot ovat hajallaan, koska yhtenäistä rekisteriä ei ole. Kissojen tunnistusmerkintä- ja rekisteröintivelvollisuus estäisi tehokkaasti kissojen heitteillejättöjä, laitonta maahantuontia ja pentutehtailua.

39 § Koiran- ja kissanpentujen tuontikielto

Kannatamme ehdotettua alle 6 kk ikäisten kissanpentujen tuontikieltoa tilanteessa, jossa pennut on tarkoitus myydä edelleen kahden kuukauden kuluessa tuonnista.

Kysymme: Miten tätä valvotaan ja mitä tapahtuu pennuille, jotka tuodaan tämän pykälän vastaisesti?

Vaadimme: Suomeen on perustettava kunnolliset karanteenitilat, joihin ulkomailta tuodut lemmikit voidaan sijoittaa, jos ne eivät täytä maahantuonnin ehtoja tuontihetkellä. On äärettömän julmaa lopettaa kaikki sellaiset eläimet, joilta puuttuu joku paperi tai merkintä.

40 § Koirien ja kissojen myynti-ilmoitus

Kannatamme pykälässä esitettyjä vaatimuksia.

41 § Eläimen luovutuksen yhteydessä annettavat tiedot

Kannatamme pykälässä esitettyjä vaatimuksia.

42 § Eläimen luovutukseen liittyvät rajoitukset

Kannatamme pykälässä esitettyjä rajoituksia

64 § Lopetusta koskevat yleiset vaatimukset

Vaadimme: Pykälään on kirjattava, että kissoja ei saa tappaa metsästyksellisin keinoin. Tämän pitää koskea myös ns. populaatiokissoja.

Perustelu: Kissat tulee lopettaa kärsimyksiä aiheuttamatta eli asetuksen mukaisesti. Kissapopulaatioiden "hävittämisessä" esim. ulkorakennusten liepeiltä tai turkistarhoilta kissoja ammutaan helposti summittaisesti, jolloin luodit voivat osua vartaloon ja kissat jäävät kitumaan.

Lopuksi

Kissojen oikeudet ry toivoo, että lausunnossamme esiin nostamamme seikat otetaan huomioon lakia muokattaessa ennen sen päättymistä eduskunnan käsittelyyn.

Porvoossa 10.1.2022

Kissojen oikeudet ry

Hannele Luukkainen puheenjohtaja

040-547 7770

Alexandrantie 10

06400 Porvoo

hannele.luukkainen@clarinet.fi